

# Körmös

Ugyan kis túlzással e műfaj, a pedagógiai következtetésektől sem mentes gyermek-robinzonád klasszikusaként tarthatjuk számon *A legyek urát* is, ezúttal a szorosan vett táborig filmekre emlékeztetünk. Persze, e filmek nem pedagógiai tantörténetek, hanem autonóm műalkotások, mégsem kizárt hasznosításuk táborba vonuló gyerekbarát pedagógusok számára. A szovjet *Hurrá, nyaralunk* című film emlékezetesen az ideológiai túltáplálás karikatúrája, a szabadságvágy kiáltványa volt annak idején. A magyar *Jutalomutazás* egy elmaradt táboré, a társadalmi szelekció áttörhetetlen törvényeinek elkeseredett tragédiája. Tragikus film a lengyel *Hidegtelelés* is. Az 1956-ban játszódó történet a lélekidomárság klasszikus korszakából, a lengyel „ötvenes évekből” veszi eredetét, az átnevelés kísérti meg gyermek-hősét (Angi Vera északkeleti öccsét), a tábor vezetőinek, szociálpszichológiai történéseinek drámai ábrázolása figyelmeztet.

A sor végén egy minap bemutatott amerikai film áll, bármily hihetetlen, pedagógiai asszociációkkal gazdagon: az *Adams-family*. A horrorparódia két gyerekhősét cserkészőtáborba küldik. Pontosabban az amerikai „Camp Chiewwába”. Nem a közép-európai értelemben vett dzsembori ez, személyközpontú pszichológián kupálódott a táborvezető-házaspár. A paródia szabályai szerint megkapják a magukét. Először is a két Adams-gyermeket. (A kalandfilm-sorozat ismerői tudják, hogy a Sátánnal, boszorkánysággal kacérkodó család legifjabbjai is szívós kegyetlenségükről, igazi antiszociális magatartásukról nevezetesek. Ezért lesznek váratlanul rokonszenvesek és emberiek a Camp Chiewwa mézes-puncsos légkörében.) Emlékezetes pillanatok, amikor az „engedetlenekeket”, a be nem illeszkedőket – büntetés híján – az ún. harmónia-házikóba száműzik, s Disney-filmeket kell nézniük. S emlékezetesek azok a metakommunikatív reakciók, ahogyan a pedagógusok a szeretetdeklarációk mellett mégiscsak kifejezésre juttatják, hogy szabadulnának a konok ellenfelektől. A táborélet – s a film – csúcsa a nyilvános színelőadás (hogy a drámapedagógusok is kapjanak egy fricskát). Főszereplők a szépséges, szőke sztárjelöltek. Statiszták, negatív szereplők pedig – hátborzongató a táborvezetőnő sorukra tévedő, kijelölő keze – a „maradék”. Természetesen, először az Adams-gyerekek, aztán újdonsült barátjuk a kapedlis, allergiás könyvmoly, aztán a kövérek, a soványok, a kicsik, az akceleráltak, a debilek, az etnikai kisebbségek, mindazok, akikkel a Camp Chiewwa happy-pedagógiája sem boldogult. Aztán, ahogy egy ifjúsági kalandfilmben szokás, kitér a lázadás. A deviánsok megfordítják az ünnepi előadás dramaturgiáját, a konfidens szőke sztár máglyára kerül... s ráfagy a mosoly a táborvezetők rózsaszín orcájára is. Paródia, persze, nevetünk. Gyilkos humor. Megannyi elgondolkodtató mozzanat. Számunkra is, táborbavonulások idején. Harmónia-házikóval vagy anélkül.

Trenkóczy Lórád